

نورۇل يوردى

نورۇل اوجاقلارنىڭ ناسىر افشارى بايلىقلىرى

جلد : 2 — 22

تەشرىف ئاتى 1928
اۋن یدىجى سەنە

صافی : 11 — 205

بو قونفرانس بوئدن یدی آی اول آنطالیه
اوجاغنده ویرلشدیر سلیمان فکری بک آنطالیه تاریخی
یازان و بو خصوصده سنلردن بری تدقیقاتده بولنان
قیمتلی بر تاریخ خوجه سیدر . موضوعی و نتیجه لری
اعتباریله شایان دقت بولدیمز بو قونفرانسی عیناً درج
ایدیورز :

مختلف عرقه منسوب و دنیانک هر طرفندن کان
بک چوق اقوامک جولانکهای اولان آنادولینک
تقسیمات داخلیه سی بالطبع کرک اساس و کرک موقع
اعتباریله بر چوق تعدیلانه اوغرامشدر .

اوله آکلاشیایورکه اسکسی زمانلرده آنادولی
شرق و غرب اولق اوزره تقریباً ایکی بویوک قسمه
تقسیم ایدلشدیرکه، قزیل ایرماق مجراسی حدود تشکیل
ایدیوردی .

ایرانیلرک لیدیالیرله محاربه لرندن سوکره اسکسی
تقسیمات بر اقلمش واستنادلی بر تقسیمات قبول ایدلکه
باشلامشدر . اولاً (پونیک) و (ازیاتیق) ناملیرله
ایکی بویوک تقسیمدن سوکره یکرمی درت قسمه
آریلیور . ایشته بو سوک تقسیم تاریخلرده قبول
ایدیلن تقسیمدر . ایشبو تقسیمه کوره ولایتز :
ایسیا - بامفیلیا و قسماً تراخیا کیلیکیا و پسیدیا
قطعه لرندن عبارتدر .

بوگونکی مصاحبه من ایشبو تقسیمات اوزرینه
دوام ایده جکدر . ایسیا ، (تله سوس = فنجیه) یی
شامل اولق اوزره (قانتوس = اشنه) چایی
و المالینک اوست طرفندن کچرک شرقه طوغروا و زانان
موهوم خط آنطالیه کورفرزنده کی (رشات = ایصسر)
آطه سنک، براز جنوبنده دکره منتهی اولور . بو خطک
جنوب طرفی ایسیا صاییلردی که (قانتوس =
قینق) ، (پاتارا = کله من) ، (میرا = تیره)
و (فاسه ایس = تکیراوا) اک مشهور شهرلر ایدی .

اداره مطلقه یی ییقه رق برینه بر حکومت جمهوریه
اقامه ایده نلرمیائنده ایملک صفده ایسایی کوریورز .
بامفیلیا : ایسیا حدودندن باشلار و ساحلی
قارادن برقاق کیلومتره احاطه ایدرک (80) کیلو
متره دن زیاده ساحلی حاوی اولوب منوعات چاینده
نهایت بولور که اولیا، لاغه تون، آدالیا، پرغه، سیللون،
آسپندوس و سیده مشهور شهرلرندن معدود ایدی .

منوعات چایندن اعتباراً شرقه ، آطنه به طوغرو
امتداد ایدن حوالی به کیلیکیا دبرلردی .

پسیدیا ایسه : ایسیا و بامفیلیانک اوست
طرفنده کی طاغلق و عارضه لی برلردر که اکر دیر ،
اسپارطه ، بوردور و بالواجی ده شاملدی . راضیه بک
1883 ده نشر و (ستررت) طرفندن اکمال
ایدیلان کتابه لره استناداً پسیدیا ده آتمش سکر
شهر کشف ایدلشدیرکه، اک مشهورلری : آیتوخیا -

قرمنا ، ساغه لاسوس ، ساژه و ترمه سوسدر .
کره سته و آتیه ایله روما قادیلری ایچون اک نفیس
کل باغی یتیشدیرن ایسیا و دنیانک اک مشهور و صاغلام
کملرینی ، اک نفیس صرمه و ایملک سجاده و خالیرینی
اعمال ایدن و اسرا تجارتی ایله شهرت بولان بامفیلیا
شهرلرندن شمعدیلک بحث ایتیه جکم . بوگونکی
مصاحبه من یالکز پسیدیا ده اوطوران ایملک سکنه یه
حصر ایدیله جکدر . بو خصوصده بالطبع اک اسکسی
تاریخلره مراجعت ایتیه من ایجاب ایدر . طوغرو
طوغرویه پسیدیا حقنده نه هومرده و نه ده هرودت
کابلرنده بر شیئه تصادف ایدیله میورسه ده هومرک
ایلیاداسنده پسیدیا ده اک اسکسی قوم طانیلان مظفر
(سولیم) قومندن بحث ایدیلور . فقط اوزمان
سولیم اسمنده مستقل بر قوم و ملت معلوم اولمادیقندن
بونلرک ایسیا لیردن اولدقلری ظن ایدیلوردی .
استراپون هرودوته استناداً پسیدیا لیری (میلایا) -
لیره مساوی عد ایش و بعضیلری قبالیالیرله عینی
ملت اولدقلرینی و بر قسم مدققلر دخی مستقل بر قوم
اولدقلرینی ادعا ایتمشدر .

هومر ، اودیاساسنده سولیم طاغلرندن بحث
ایدرکن طوروس طاغلری آکلاشیلیور که سولیم
اسمنی کیلیکیا یه ده تشمیل ایدیور . مع مافیه سولیم
حقنده بزی اک زیاده تنویر ایدن ینه استراپوندر .
استراپون کتایبده : پسیدیا ، بامفیلیا و لیسیانک
نقطه تلاقیسنده و آنطالیه کورفرزینک زاویه تشکیل
ایتدیکی محاک اوست طرفنده بولونان زروه نک اسمی
(سولیموس) اولدیغی و عینی زمانده (ترمه سوس)
شهر قدیمک اوزرنده کی زروه (سولیموس) اسمنی

چونکه شمال حدودی تشکیل ایدن (طوروس) سلسله سی منو غاتک غربیده الکیزاده ساحله یا قلاشورق شرق غربدن آیرمقدده در . پیدیدا ، ایسیا و یاقیلا حوالیسی فنیکه لیلر طرفندن بر مدت جولانکه اتخاذ ایدلیش و بورا اها ایسی فنیکه لیلرله مناسبت دوستانه ده بولنشلر سه ده عرق اعتباریله آیریدرلر .

نیمایه - و دیکه : متعدد اسمریله استعمال ایدکرلی وجهه پیدیدا لانی قاریا و ایسیا لانیله اقراردار .

استرابون (13 ، 630) ک ده قابایلر دخی رومجهنی و سولیم لانی استعمال ایدکرلی یازیور . یزانسی (تهن) ک ضبط ایدیکی بر قاج قارین کله سنه باقیلر سه بولان یونانجه دن بوس بتون باشقه در .

مثلا : آلا = آت ، حوا = هزار ، قارا = باش ، باندا = مظفریت ، کلا - قرال کی . راضیه یک 1883 ده نفر ایدیکی اثرنده پیدیدا لسانک حروف صائته جهندن یک زنکین اولدیغنی سنویلیور . بوزنکیئلک قاری و ایسی لانیلر نه ده اولدیغنی کی حد ذاتنده بو تلفظده کی آهنگ یک مهم و بوا تعداد یالکز آری و یونان لانیلر نه ده فوق العاده انکشاف ایتشدر . دیور . ترمه سوس کتابه لرنده تصادف ایدلکده اولان یک چوق اشخاص اسمری واردر که یونانجه اولدقلری عتقدیر . بولری نفری مقرر اولان ترمه سوس تاریخنده کوره جکز .

قلب لوبه نك تدقیقاتنه کوره ، سولیلر بدایه کندی لسانلریله و بالآخره یونانجه و حتی فنیکه لانیله دخی تکلم ایدرلردی . بولان حقنده فضل سولیلکه صلاحیتدار دکاز . ایلروده دخی اله ایده جکمز اسکی کتابه لردن لسان علمی بولان حقنده بزی تنویر ایده جکدر . صایدیقمز اشبوارلر ، سولیلرک هانکی عرقه منسوب اولدقلری حقنده بزی افقاعه کافی دلددر . دها طوغریسی کندیلری ده متردد بولنیورلر . بو خصوص ایچون منحصر آ زبرده کی تاریخلری ده کورد کدن سوکرا قناعتمزی سولیه بیله جکز .

طاشیدیغنی سولیلور . کذا بو تپه نك یقیننده ایلیاداده مذکور اولان (بلله روفون) ک قبری بولندیغنی یازیور قلب لوبه [جلد : 1 - صحیفه : 24] ده : یک اسکی بر زمانده (بلله روفون) سولیلر اوزرینه لیدیدان یورومش ایسه ده جسارتیه مشهور اولان سولیلرله ایدیکی محاربه لره تلف اولشدر . دیور . دها آشایسنده میلایس اها ایسی لیسپالیر کی سولیلرله منسوب اولدقلری سولیلور . مع مافیه افسانه ماهیتنده هوسرک بحث ایدیکی سولیلرک موقلری تعیین ایتک خصوصنده استرابوندن دها موثوق دلیلر المزدده موجوددر . ترمه سوسده و آخور طاشده کتابه لر بولیورزکه بوراده معبود سولیموس ایچون بر دین بولندیغنی بیلدیوریور . عینی زمانده بو شهرک مسکوکاتی اوزرنده (زوس . سولیموس) کله سنک بولونعاسی ، اشبو حقایق تاریخیه یی دها موثوق اوله رق اثبات ایدیور .

کرك كتابه و كرك قدیم مسکوکات بولعوالیده سولیموس اسمیله بر معبود دها طوغریسی الوهیت مقامنه چیقارلمش بر قهرمانک بولندیغنی واضحا کوستریور . (وه دیفتون) آسیای صغرا اترینک 296 نجی صحیفه سنده دیور که : سولیموس معبودی ، اصل ملی بر معبود یعنی اوتیه نك آلپیدر . فقط مسکوکات رسملرنده زوس ایله آره سی بالآخره بر برینه قاریشدرلمش اولوب قدیم ترمه سوسلیلر یونانک دین و خرافه لرینی کندی دینلریله قایناشدر . مشلردر . محقق اوله رق برشی وارسه اوده پیدیدا قطعه سی و بلکه ده ایسیا و قاریا دخی (سولیم) نامنده بر قوم ایله مسکوندی . ایسیاده (سولیمه) نام قدیمیله مسمی (تحتلی) طانی و علائیه حوالیسنده سه لوسیاده (سولی) اسم قدیمیله بر شهرک بولنسنه باقیلر سه بو حوالی کاملاً سولیلرله مسکوندی . فقط عجا بو سولیم قوی هانکی عرقه منسوبدی ؛ مسئله نك اهمیتی بوراده در . هرودوتک معاصری ساموسلی (تپیکور کیریوس) ، سولیمه طاغلری سکنه سنک لانی فنیکه لانی اولدیغنی ؛ (مایه ر) میلایلری آریهن ، ترمه سوسلیلری یعنی پیدیدایلری فنیکه لیلردن اوله رق قبول ایدیور . فقط بو نظریه آنجق کیلیکیا ایچون بر درجه به قدر قبول ایدیه بیلر .

معجم البلدانن نقلاً حسام الدین افندی دیپورکه:
قدیم تورک حکمدارانندن (ایلی خان) ک پدری
سولیمدر. بولکه تورکجه بوجه و رفیع معناسنه
اولان سولیمک مصدرندن مأخوذ «سولی» و یاخود
رفت معناسنه اولان «سولیم» اولدینی محققدر [1]
مرآت البصرده : سولیم ، کوچوک آسیاده
قدیم تورک قبیله لرندن بر قبیله رئیسک اسمیدر .
دیپور .

لنورمانک تخمیننه کوره : ایلی خان (ق . م .
134) ده بر حیات اولوب آناطولیده کسب اقتدار
ایده رک (سولیت) و (قاریت) دائره لرینی تحت
انقیاده آلوب اوغللرندن (سولیم خان) ی سولیت
والیلکنه ، (اماس خان) ی قاریت والیلکنه
نصب ایله مشدر .

مورغانک روایتنه کوره (ق . م . 1922) ده
آماسیه حکمداری بولونان (قارسان خان) ک اوغلی
(سولیم خان) درکه بونک زماننده مشهور ترووا
محاربه سی وقوع بولمدر .

(سولیم) کله سی اوته دنبری یالکز تورک
اشخاص اسامیسی آراسنده بک چوق تصادف
ایدلیکنی تاریخلرده کوریپورز .

تاریخلر اسکی جوجه نلردن بحث ایدرکن 431
تاریخ میلاد پسنده (پولوچنک) یرینه کچن اوغلی
(اونی) « سولی یهن » خان اسمی آلمشدر .

کذا : 98 تاریخ هجریسی وقایعنده عرب تاریخلرنده
دینیلورکه : آماسیه طرفنده بچنک تورکاری مسکوندی .
بونلر خرسیتیانلنی قبول ایتشلر سنده (صول بن
بخت السنوسی الروم) نام ذات اسلامیتی قبول ایتشدر .

[صول : توران لغتنده یوکسک معناسنه اولان سولی
دیمکدر .] بو ذاته عربلر (عبدالوهاب الصولی)

اسمنی و برمشلردر . ینه 390 تاریخ هجریسده وفات
ایدن (غازی دانشمند طمد خان) ک دامادی
و عمزاده سی (سولی بک) در . ینه دانشمندیلردن
529 تاریخ هجری صیرالزنده سیواس والیسی
(آرسلان تنغمش بک بن سولی بک) کوریپورز .
کذا : سلجوقیلردن علاء الدین کیقباد زماننده

[1] لهجه عثمانیده سولمک « محبوب و جاذب
اولق معناسه در . دیپور .

تاتار امراسسندن (اناک - ایباک) بن بانچونونیک
اوغلی (سولیمش بای) واردرکه بوصره ده آنطالیه ده
تکه بکاری اعلان استقلال ایتشلردر .

[تکه بک 677 ده آماسیه والیسی بولنان
طرمطای بکک و کیلی اوله رقی آنطالیه امیری اولمشدی .
و بو حوالی بی استیلا و تملک ایتشدر .] کذا قاضی
برهان الدین ذوالقادر اوغلی سولی بک 793 ده یعنی
مراد ثانی زماننده یاشامشدر .

619 تاریخلرنده آماسیه والیلکنده مبارزالدین
خلیفه آتک بن سولی بولونیوردی .

738 تاریخلرینه عائد فیصری شهری کنارنده
ارتناک زوجه سی سولی پاشا نام خاتونک مدفون
بولدینی کتابه سنده کورولیور .

کوریپورسکنز یا : سولی و سولیم کله لری
اوته دنبری توران اسملرنده موجود و زبازدر .

بک اسکی دورلرده تورکار آناطولینک قره دکر
حوضه سنده موسقای ، ساپیر ، قولخیندا ، خالیب ،
توبله ، و آنادولینک جنوبنه طوغرو هیتیت ،
قومان ، قوموق دولترینی قورلمش اولدقلری تاریخاً
مثبتدر . شوقدر وارکه تورکلرک بو ایلك مهاجرتلری

جمعیترک ظهورندن وقوملرک ملت شکلنده تمیزلرندن
اولدر . بونلرخارجی تأثیرلرله سوق و اداره اولندیلر ،
و مثله قارشی مقاومت ایتمکی بیله مدیلر . ترووا
محاربه مشهوره سسندن صوکرآ بوقطعه ایله الفت
ایتمکه باشلایان یونانیلر آقین آقین کلش اولدقلرینی
و بورلرده اصللری تورانی قوملرایله بیوک محاربه لرده
بولندقلرینی هرودوت یازیپور . یونانستاندن بوحوالییه

کن ایکنجی مهاجرین قافله سنده فردیت و امتیاز
ذهنیتی اویانمش اولدیفندن بوراده یونان لسانی تعیم
ایتمکه باشلامشدر . یونانیلر پسیدایه کلدکلرنده
یرلی اهلینک اعتقادندن معبود (سولیم) ی بردرلو
آته مدقلرندن کندی (زوس) لری ایله سولیوسی
برلشدیره رک (زوس سولیوس) ی معبود اتخاذا
ایتشلردرکه (زوس سولیوس) ک میدتی بوندندر .
ترمه سوسسده کی کتابه لرده هولس ، میلس ،
سیکس ، اولهس ، سولهس ، آتس کی هیچ
یونانجه اولیان کلماته ده تصادف ایدیپورز . برچوق
اسملرده واردرکه قایناشدیرمه صورتیله یونان
چشیمسی آلمشدر . خلاصه : ولایتده بک اسکی

زمانلرده یاشایان و تاریخ ایچون مبدأ اتخاذ ایدیلان
(سولمیلر) ، بعض تاریخلرک ظن و تخمینی وجهله
فنیکه ویا یونان عرقنه منسوب اولوب بلكه طوغریدن
طوغری به توران عرقنه منسوب اولدولرینه محقق
نظریله باقه بیلیرز . بیکارجه سنه مقدم ولا یغزده
اقامت ایدن یونانیلرله رومالیر طرفندن تورانیلرک
تأسیس ایتدکری شهر و قصبه لرك اسامیسی تبدیل
و تحریف ایدیلرک اونوتدیرلش ایسه ده نر بوگون
ولایتلرک صاحب حقیقی و ازیمسی اولدیغیزی - شمدیلک -
آنجق بو سولیم کله سیله آکلایه بیلورز . یونانیلر
بو حوالیه کلدکدن موکره قدیم تورکاره ، لسان ،

اعتقادات و عنعنات پیدری اونوتدیرلش و یونانجه
حاکم اولقه باشلامشدر .
اسکندر ايله رومالیر زماننده دخی بوحوالیده
یونان لسانی ايله حرقی قیمتدن دوشمهش بلكه ده
فضله رواج بولقه باشلامشدر . رومالیر محرقید
حوضه سنی استیلا ایتدکرنده اهالی بی لایتدیرمک
سیاستی تعقیب ایتدیلردر . پسیدیا ده یالکز
شفاوتک منی ایچون بالواج - آغلاسون -
(قرمنا = کیرمه) ، (نریضا = فارسی بایری)
و (اوکیاسا - بللی) ده برز قولونی تشکیل
ایتدیلردر .

